

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 152/2011-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. apríla 2011 predbežne prerokoval sťažnosť L. B., S., zastúpeného advokátom JUDr. Ľ. M., P., Č., vo veci namietaného porušenia čl. 1 Listiny základných práv a slobôd, porušenia základných práv zaručených v čl. 15 ods. 3, čl. 36 ods. 1 a čl. 40 ods. 6 Listiny základných práv a slobôd, práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, čl. 18 ods. 1 až 3 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach, ako aj v čl. 4 ods. 2 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Tos 68/2010 a jeho uznesením zo 6. októbra 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť L. B. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 9. decembra 2010 doručená sťažnosť L. B., S. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie čl. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), základných práv zaručených v čl. 15

ods. 3, čl. 36 ods. 1 a čl. 40 ods. 6 listiny, práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), čl. 18 ods. 1 až 3 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach (ďalej len „pakt“), ako aj v čl. 4 ods. 2 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „protokol č. 7 k dohovoru“) postupom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 23 Tos 68/2010 a jeho uznesením zo 6. októbra 2010.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že rozsudkom Vojenského obvodového súdu Prešov (ďalej len „vojenský obvodový súd“) sp. zn. T 53/76 zo 4. júna 1976 bol sťažovateľ uznaný vinným zo spáchania trestného činu nenastúpenia služby v ozbrojených silách podľa § 269 ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov účinného do 31. decembra 2005 (ďalej len „starý Trestný zákon“) a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní 15 mesiacov nepodmienečne. Dôvodom odsúdenia bola skutočnosť, že sťažovateľ kvôli svojmu náboženskému presvedčeniu svedka Jehovovho odmietol vykonať vojenskú základnú službu. Uznesením vojenského obvodového súdu sp. zn. 1 Rtv 33/92 z 29. júla 1992 v rámci prieskumného konania podľa § 14 ods. 1 písm. f) zákona č. 119/1990 Zb. o súdnej rehabilitácii v znení neskorších predpisov bol zrušený výrok o treste sťažovateľa, ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej zrušením došlo, stratili podklad. Vojenský obvodový súd rozsudkom sp. zn. 4 Rtv 33/92 z 1. septembra 1992 odsúdil sťažovateľa na trest odňatia slobody v trvaní 3 mesiacov.

Na návrh sťažovateľa Okresný súd Prešov (ďalej len „okresný súd“) uznesením č. k. 41 Nt 18/2009-40 zo 17. júna 2010 povolil obnovu konania a výrok o vine a treste v rozsudku vojenského obvodového súdu sp. zn. T 53/76 zo 4. júna 1976 zrušil, rovnako tak zrušil aj všetky ďalšie rozhodnutia na tieto výroky obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej zrušením došlo, stratili podklad. Proti uzneseniu okresného súdu podal sťažnosť prokurátor Vojenskej obvodnej prokuratúry Prešov (ďalej len „vojenská obvodná prokuratúra“), o ktorej krajský súd napadnutým uznesením č. k. 23 Tos 68/2010-53 zo 6. októbra 2010 rozhodol tak, že uznesenie okresného súdu č. k. 41 Nt 18/2009-40

zo 17. júna 2010 v celom rozsahu zrušil a návrh sťažovateľa na povolenie obnovy konania zamietol.

Podľa názoru sťažovateľa krajský súd napadnutým uznesením č. k. 23 Tos 68/2010-53 zo 6. októbra 2010 porušil jeho práva. Tvrdí, že *«Jádro sporu spočíva ve výkladu čl. 4 odst. 2 Protokolu č. 7 k Úmluvě (č. 209/1992 Sb.), kde je garantováno právo na znovuotevření případu, jestliže vyvstanou nové skutečnosti nebo se prokáže podstatná vada v předchozím řízení. Stížnostní soud to v napadeném rozhodnutí vysvětluje tak, že takové právo existuje, ale že jde pouze o „mimořádné opravné prostředky“ (čl. 50 odst. 5 Ústavy), z nichž podle trestního řádu připadá v úvahu v případě*

a) procesních a hmotněprávních vad dovolání a

b) skutečností či nových důkazů obnova řízení

... Jinými slovy, stížnostní soud podmínky pro aplikaci čl. 4 odst. 2 Protokolu interpretuje tak, že nápravu vadného rozhodnutí fakticky vylučuje...».

Sťažovateľ ďalej uvádza: „Skutečnost, že věc byla přezkoumána po 1. 1. 1990, není sama o sobě zárukou spravodlivého procesu ve smyslu čl. 6 odst. 1 Úmluvy ani garancí dostatečné soudní ochrany podle čl. 36 odst. 1 Listiny.“

V ďalšej časti svojej sťažnosti sťažovateľ uvádza:

„- v rehabilitačním řízení nebylo zohledněno právo stěžovatele na odepření vojenské služby z důvodu svědomí a náboženského vyznání podle čl. 15 odst. 1, 3 Listiny a s tím související právo na svobodu svědomí a náboženského vyznání podle čl. 18 odst. 1-3 Paktu ani procesní postup podle čl. 40 odst. 6 Listiny. ...

... Prvoinstanční soud tyto vady v úvahu vzal, ale stížnostní soud se jimi odmítl zabývat. Tím porušil právo stěžovatele na spravedlivý proces podle čl. 6 ods. 1 Úmluvy, právo na projednání věci podle příznivějšího právního předpisu podle čl. 40 ods. 6 Listiny a zejména právo na odepření vojenské služby z důvodu svědomí či náboženského vyznání podle čl. 15 odst. 1, 3 Listiny a právo na svobodu svědomí a náboženského vyznání. (Listina byla v době rehabilitačního řízení již účinná, Pakt byl dokonce účinný již od 20. 3. 1976, tedy i v době původního odsouzení.)“

Vychádzajúc z uvedeného sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„I. Usnesením Krajského soudu Trenčín ze dne 6. 10. 2010 č. j. 23 Tos/68/2010-53 bylo porušeno právo stěžovatele na

- spravedlivý proces podle čl. 6 odst. 1 Úmluvy*
- soudní ochranu podle čl. 36 odst. 1 Úmluvy [pozn. správně má být listiny]*
- znovuotevření případu podle čl. 4 ods. 2 Protokolu č. 7 k Úmluvě*
- rovnost podle čl. 1 Listiny*
- posouzení věci podle příznivější právní úpravy podle čl. 40 odst. 6 Listiny*
- odepření vojenské služby z důvodu svědomí a náboženského vyznání podle čl. 15 odst. 3 Listiny*
- svoboda svědomí a náboženského vyznání podle čl. 18 odst. 1-3 Paktu.*

II. Usnesení Krajského soudu Trenčín ze dne 6. 10. 2010 č. j. 23 Tos/68/2010-53 se zrušuje.

III. Stěžovateli se přiznává přiměřené zadostiučinění ve výši 1.000 Euro, které je Krajský soud Trenčín povinen vyplatit k rukám stěžovatele do dvou měsíců od doručení tohoto nálezu.

IV. Stěžovateli se podle advokátního tarifu přiznávají náklady právního zastupování, které je Krajský soud Trenčín povinen vyplatit na účet právního zástupce stěžovatele..., do dvou měsíců od doručení tohoto nálezu. Náklady řízení nezahrnují DPH, neboť právní zástupce není jejím plátcem.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah... Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak je to možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil stav pred porušením.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'účinenie.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

V prvom rade ústavný súd poznamenáva, že podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým vo viazanosti petitom návrhu na začatie konania, teda tou časťou sťažnosti (v konaní podľa čl. 127 ústavy), v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu

domáha (§ 20 ods. 1 zákona o ústavnom súde), čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv. Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05). Tvrdenia o porušení iných práv (v tomto prípade čl. 15 ods. 1 listiny) ústavný súd považoval iba za súčasť argumentácie sťažovateľa.

Podľa názoru ústavného súdu sťažnosť sťažovateľa v tej časti, ktorou namieta porušenie práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva na súdnu ochranu podľa § 36 ods. 1 listiny, základného práva na „rovnosť“ podľa čl. 1 listiny a práva nebyť opakovane súdený alebo trestaný podľa čl. 4 ods. 2 protokolu č. 7 k dohovoru napadnutým uznesením č. k. 23 Tos 68/2010-53 zo 6. októbra 2010, vo vzťahu k zamietnutiu povolenia na obnovu konania je zjavne neopodstatnená.

Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že podľa svojej ustálenej judikatúry nemá zásadne oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (II. ÚS 21/96). Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom napokon nie je ani chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inšinciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Ústavný súd teda, tak ako to už vyslovil vo viacerých svojich nálezochoch, nie je opravnou inšinciou všeobecných súdov (napr. I. ÚS 31/05), a preto nemôže preskúmať rozhodnutia všeobecných súdov, pokiaľ tieto súdy vo svojej činnosti postupujú v súlade s právami na súdnu a inú právnu ochranu zakotvenými v siedmom oddiele druhej hlavy

ústavy (čl. 46 až čl. 50 ústavy). Z takéhoto pohľadu pristúpil ústavný súd aj k posúdeniu napadnutého uznesenia krajského súdu.

Z odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu č. k. 23 Tos 68/2010-53 zo 6. októbra 2010 okrem iného vyplýva:

«Podľa čl. 4 ods. 2 Protokolu č. 7, k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktoré ustanovenie vyjadruje možnosť obnovy konania ako výnimky z ods. 1 vyššie citovaného ustanovenia o neprípustnosti stíhania a potrestania, ak v tej veci už bolo právoplatne rozhodnuté, pod pojmom obnovy konania sa nemá na mysli obnova konania v zmysle nášho Trestného poriadku, vrátane Trestného poriadku účinného do 31. 12. 2005, ale obnova konania všeobecne z dôvodov jednak skutkových alebo procesných. Tomuto inštitútu otvorenia právoplatne skončenej veci bol potom daný výraz aj v Ústave Slovenskej republiky, kde v čl. 50 ods. 5 sa používa pojem „mimoriadne opravné prostriedky“. Dohovor potom výslovne odkazuje na zákon a trestný poriadok príslušného štátu, pričom tomuto je daný výraz v ustanoveniach o mimoriadnych opravných prostriedkoch v 8. hlave III. časti trestného poriadku, podľa ktorého najmä procesné vady a hmotnoprávne vady vrátane väd týkajúcich sa trestu, môžu byť dôvodom na dovolanie a skutkové vady v prípade nových skutočností alebo dôkazov, týkajúcich sa ako výroku o treste, môžu byť dôvodom pre obnovu konania.

Pokiaľ súd prvého stupňa vo svojom rozhodnutí výslovne citoval § 394 ods. 1 Tr. por. o podmienkach obnovy konania a považoval za novú skutočnosť to, že odmietnutím výkonu vojenskej služby išlo zo strany odsúdeného o uplatnenie základného práva občana, tak pochybil. Tu je potrebné poukázať na skutočnosť, že v pôvodnej trestnej veci odsúdeného už príslušné súdy právoplatne rozhodli o jeho súdnej rehabilitácii v súlade so zákonom č. 119/1990 Zb. Účelom tejto súdnej rehabilitácie bolo práve odstránenie chýb v činnosti súdov, vyplývajúcich z toho, že právne normy platné na území vtedy Československej republiky, v období od 25. 2. 1948 do 1. 1. 1990, dôsledne nerešpektovali medzinárodné dokumenty, najmä v oblasti základných ľudských práv a slobôd. Ak teda v súlade s vyššie uvedeným zákonom o súdnej rehabilitácii bolo po 1. 1. 1990 rozhodované vtedajším Vojenským obvodovým súdom Prešov v konaní pod sp. zn. 1 Rtv-33/92 zo dňa 29. 7. 1992 a rozsudkom býv. Vojenského obvodového súdu Prešov pod sp. zn. 4 Rtv-33/1992 zo

dňa 1. 9. 1992 o súdnej rehabilitácii L. B., ktorý bol odsúdený do 1. 1. 1990 pre trestný čin, na ktorý sa vzťahoval zákon o súdnej rehabilitácii, nemožno súčasne dospieť k záveru, že po týchto rehabilitačných rozhodnutiach došlo znovu k splneniu podmienok pre obnovu konania podľa § 394 ods. 1 Tr. por. V rehabilitačnom konaní sa totiž súdy nezaoberali len výrokom o treste, ale aj výrokom o vine, pričom pôvodný výrok o vine si súdy vykonávajúce súdnu rehabilitáciu osvojili.»

V citovanej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia krajský súd jednoznačným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré sťažnosti vojenského prokurátora vyhovel. Ústavný súd považuje za potrebné konštatovať, že predmetný postup krajského súdu pri odôvodňovaní svojho právneho záveru vo veci sťažovateľa nemožno považovať za zjavne neodôvodnený alebo arbitrárny. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojim vlastným. Prípadný zásah ústavného súdu, a to nahrádzanie právneho názoru krajského súdu je možné realizovať len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, v zmysle ustálenej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor krajského súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam.

Sťažovateľ v súvislosti s napadnutým uznesením krajského súdu vo svojej sťažnosti poukázal aj na iné rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a Najvyššieho súdu Českej republiky, ktoré podľa jeho názoru preukazujú skutočnosť, že *„Shora uvedenými rozhodnutiami slovenského i českého Nejvyššího soudu tedy stěžovatel vyvrací tvrzení soudu stížnostního, že projednání věci v rehabilitačním řízení po 1. 1. 1990 je samo o sobě zárukou správného rozhodnutí ve věci samé.“*. Nad rámec uvedených skutočností ústavný súd považuje za potrebné k sťažovateľom namietanej existencii obsahovo odlišnej

judikatúry všeobecných súdov doplniť, že nie je úlohou ústavného súdu zjednocovať rozhodovaciu prax všeobecných súdov (I. ÚS 199/07, I. ÚS 18/08).

Podľa názoru ústavného súdu z uvedeného vyplýva, že predmetný právny výklad krajským súdom nevykazuje nedostatky, ktoré by odôvodňovali záver o porušení práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva na súdnu ochranu podľa § 36 ods. 1 listiny, základného práva na „rovnosť“ podľa čl. 1 listiny a práva nebyť opakovane súdený alebo trestaný podľa čl. 4 ods. 2 protokolu č. 7 k dohovoru, preto bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namietal aj porušenie základného práva podľa čl. 40 ods. 6 listiny, pretože „*v rehabilitačním řízení nebylo zohledněno právo stěžovatele... ani procesní postup podle čl. 40 odst. 6 Listiny*“. Podrobnejšia argumentácia, ktorou by sťažovateľ odôvodňoval svoje tvrdenia vo vzťahu k porušeniu predmetného článku listiny, v sťažnosti uvedená nebola.

Podľa čl. 40 ods. 6 listiny trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol čin spáchaný. Neskorší zákon sa použije, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie.

Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že čl. 40 ods. 6 listiny neupravuje základné práva a slobody, ale zásady aplikovania právnej úpravy za situácie zmeny právnej úpravy v čase posudzovania trestnosti činu a ukladaní trestu. Samotné deklarovanie porušenia čl. 40 ods. 6 listiny môže byť predmetom rozhodovania o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy len v spojení s namietaným porušením niektorého zo základných práv a slobôd. Keďže z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ namietal porušenie základného práva zaručeného čl. 40 ods. 6 listiny v podstate v spojení s porušením práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru, základného práva na súdnu ochranu podľa § 36 ods. 1 listiny, základného práva podľa čl. 1 listiny a práva podľa čl. 4 ods. 2 protokolu č. 7 k dohovoru, ústavný súd vzhľadom na skutočnosť, že nezistil porušenia týchto práv, dospel

k záveru, že napadnutým uznesením krajského súdu nemohlo dôjsť ani k porušeniu základného práva zaručeného v čl. 40 ods. 6 listiny. Vychádzajúc z uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namietal aj porušenie práv zaručených v čl. 15 ods. 3 listiny a čl. 18 ods. 1 až 3 paktu, pretože „v rehabilitačnom řízení nebylo zohledněno právo stěžovatele na odepření vojenské služby z důvodu svědomí a náboženského vyznání podle čl. 15 odst. 1, 3 Listiny a s tím související právo na svobodu svědomí a náboženského vyznání podle čl. 18 odst. 1-3 Paktu...

... Prvoinstanční soud tyto vady v úvahu vzal, ale stížnostní soud se jimi odmítl zabývat. Tím porušil... zejména právo na odepření vojenské služby z důvodu svědomí či náboženského vyznání podle čl. 15 odst. 1, 3 Listiny a právo na svobodu svědomí a náboženského vyznání. (Listina byla v době rehabilitačního řízení již účinná, Pakt byl dokonce účinný již od 20. 3. 1976, tedy i v době původního odsouzení.)“, bez ďalšej bližšej argumentácie, ktorou by odôvodnil svoje tvrdenia.

Podľa čl. 15 ods. 3 listiny nikoho nemožno nútiť, aby vykonával vojenskú službu, ak je to v rozpore s jeho svedomím alebo s jeho náboženským vyznaním. Podrobnosti ustanoví zákon.

Podľa čl. 18 ods. 1 paktu každý má právo na slobodu myslenia, svedomia a náboženstva. Toto právo zahŕňa v sebe slobodu vyznávať alebo prijať náboženstvo alebo vieru podľa vlastnej voľby a slobodu prejavovať svoje náboženstvo alebo vieru sám alebo spoločne s inými či už verejne alebo súkromne, vykonávaním náboženských úkonov, bohoslužbou, zachovávaním obradov a vyučovaním.

Podľa čl. 18 ods. 2 paktu nikto nesmie byť podrobený donucovaniu, ktoré by narušovalo jeho slobodu vyznávať alebo prijať náboženstvo alebo vieru podľa svojej vlastnej voľby.

Podľa čl. 18 ods. 3 paktu sloboda prejavovať náboženstvo alebo vieru sa môže podrobiť len takým obmedzeniam, aké predpisuje zákon a ktoré sú nevyhnutné na ochranu verejnej bezpečnosti, poriadku, zdravia alebo morálky alebo základných práv a slobôd iných.

V tejto súvislosti ústavný súd chce poukázať na svoje skoršie rozhodnutie č. k. II. ÚS 342/06-28 z 11. decembra 2007 vydané v obdobnej veci, v ktorom, pokiaľ ide o porušenie základných práv a slobôd zaručených v čl. 15 ods. 3 listiny, jednoznačným spôsobom konštatoval, že v danom prípade bola sloboda svedomia a presvedčenia sťažovateľa obmedzená na základe zákona a o tomto obmedzení nemožno tvrdiť, že by bolo úplne neospravedliteľné záujmom štátu na zabezpečení jeho obranyschopnosti a zachovaní verejného poriadku, a teda sledovalo legitímny cieľ, a to ani s poukazom na to, že zákonné obmedzenie ustanovovalo „staré právo“, ktoré bolo predchádzajúcim režimom vykladané spôsobom, ktorý nie je v každom prípade akceptovaný i v súčasnosti. Povinnosť vykonávať vojenskú službu podľa starého práva nemožno vnímať ako výlučne socialistickú a protidemokratickú, hoci v danom prípade „staré (trestné) právo“ nechránilo jednotlivca primeraným spôsobom v porovnaní s ochranou záujmov spoločnosti.

Podobne tak ústavný súd vo svojom rozhodnutí č. k. III. ÚS 165/05-22 z 9. júna 2005 vo vzťahu k slobode svedomia uviedol, že ani relevantná časť práva platného v čase rozhodovania o vine a treste (v roku 1981) nevykazuje ani podľa vtedy platných medzinárodných štandardov znaky neznesiteľnej nespravodlivosti, ktoré by súdy dnes mohli a museli zohľadniť, a to aj s poukazom na to, že v roku 1981 ani všetky členské štáty Rady Európy neumožňovali vykonať namiesto vojenskej služby civilnú službu (napr. Švajčiarsko) a trestnoprávny postih za nenastúpenie vojenskej služby bol zavedený aj v týchto krajinách.

Ústavný súd konštatuje, že rovnaké závery sa vzťahujú aj na vec sťažovateľa. S namietaným porušením základného práva zaručeného v čl. 15 ods. 3 listiny a čl. 18 ods. 1 až 3 paktu sa čiastočne vysporiadal aj krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia, a to tak, ako ústavný súd uvádza v už citovanom odôvodnení napadnutého uznesenia krajského súdu. Ústavný súd vzhľadom na skutočnosť, že nezistil porušenia týchto

základných práv, dospel k záveru, že napadnutým uznesením krajského súdu nemohlo dôjsť ani k porušeniu základného práva zaručeného v čl. 15 ods. 3 listiny a v čl. 18 ods. 1 až 3 paktu. Vychádzajúc z uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na všetky uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. apríla 2011